UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m] sacre pagine professoris

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De quinto precepto ecclesie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

Visual Library

Sed hoc videt̃ falſum:q̃ certũ eſt ꝙ ante vſum rõnis nullus peccare põt:et
ꝑ ꝯñs nõ tenet̃ ad ꝯfeſſionẽ:ſed in octauo anno puer nõ habet vſum rõnis vt
experiẽtia docet:ergo nõ tenet̃ ad ꝯfeſſionẽ:nec ille annus dr̃ diſcretionis. Si
opponat̃ de puero q̃nq; annoꝝ:q̃ teſte Grego.in.iiij.li.dialogo.ꝓpter pctm̃ blaſ
phemie dãnatus eſt. Ad hoc dici põt ꝙ in illo puero ſic dãnato fuit accelera-
tus vſus rõnis:pret̃ cõem curſum:q̃ certũ eſt ꝙ blaſphemia nõ fuiſſet ſibi im
putata ad pctm̃:niſi habuiſſet vſum rõnis. Quapropter illa q̃ a cõmuni iure
exorbitãt nõ ſunt trahẽda in ꝯſequẽtiã:q̃ nec vna hirundo facit ver. Jdeo af-
firmare ꝙ pueri tenent̃ imediate poſt ſeptẽniũ ad iſtud p̃ceptũ ſuandũ ſub pe
na peccati mortalis temerariũ eſt ⁊ ꝑiculoſum. Dicam⁹ g̃ ꝙ annus diſcretio
nis nõ põt p̃ciſe aſſignari:q̃ in q̃buſdã accelerat̃:i q̃buſdã ꝟo mag̃ retardat̃ ꝓ
pter diuerſas pueroꝝ cõplexiões. Jdcirco tutius eſt inducere pueros nõ ſolũ i
octauo anno:ſed in q̃nquennio ⁊ ſeptẽnio ad ſacrã ꝯfeſſionẽ ⁊ ad alia pia exer
citia chr̃iane religionis:q̃uis nõ habeãt vſuꝫ rõnis:nec ad illa teneant̃. Hinc
diuus Hieronym⁹ ad Demetriã ꝟginẽ:in ep̃la q̃ incipit. Si ſummo ingenio
dicit ſic. Optimi ſunt ad inſtructionẽ moꝝ p̃mi q̃nq; anni:habẽt eñ in ſe len
tũ q̃ddã ⁊ molle ⁊ q̃d facile formari q̃at aut in arbitriũ volũtatꝫ trahi:⁊ in cũ
ctis nature reb⁊ citi⁹ aſſueſcit̃ oẽ q̃d teneꝝ eſt. Nouellas adhuc ⁊ vix firme ra-
dicis arbuſtulas dũ ad oẽm ductũ ſequaces ſunt in quãlibet partẽ flecti facile
eſt:que natura plerũq; curuate cito ad arbitriũ tollẽtis corrigunt̃. Tenera et
adhuc p̃me etatis aĩalia ſine labore domari ſolent:quãtocit⁹ a vagãdi liber-
tate deſuera ſunt:tãto facilius vt̃ colla iugo vel frenis ora inſueſcũt. Jpa q̃q;
litteraꝝ ſtudia teneris melius inſerunt̃ ingenijs. Jdq; penit⁹ inherere ſenſib⁊
ſolet q̃d prius ſederit in mente. Hoc idẽ plurimũ etiã in bene viuendi rõne va
let dum adhuc mobilis eſt etas ⁊ animus duci facilis:exercenda boni cõſuetu
do:⁊ iugi meditatione firmãda eſt. Occupãdũ eſt optimis reb⁊ ingeniũ:⁊ ſctẽ
cõuerſatiõis vſus altius inſerendus eſt. Hec Hierony.

De quinto precepto eccleſie.

Uintũ p̃ceptũ eccl̃ie eſt de ſacra cõmunione ſumenda ſemel in anno in
q die paſce poſtq; venerit quis ad annos diſcretiõis:vt dicit Decre. ſupe
rius allegata.extra de pe.⁊ remiſ. Oĩs vtriuſq; ſexus. Quicũq; ergo nõ
ſuſcipit reuerent̃ corpus chr̃i ſemel in anno habens annos diſcretionis peccat
mortalit̃.⁊ viuẽs ab igreſſu eccl̃ie arceat̃:⁊ moriẽs chr̃iana careat ſepultura:
vt dr̃ in eodẽ ca. Secus ſi ex cauſa rõnabili de ꝯſilio ſacerdotꝫ ab hui⁹ p̃ceptio
ne abſtineret. Hic nota ꝙ licet pari p̃cepto q̃libet oblige t̃ ad ſacrã cõmunio
nẽ ſemel in anno:ſicut ad cõfeſſionẽ:vt patꝫ ꝑ dictã decre. Nõ tñ eodẽ tp̃e quo
pueri inducunt̃ ad ꝯfeſſionẽ ſunt inducendi ad ſuſceptionẽ tanti ſacramẽti:q̃
teſte Augu.in lib.ꝯfeſſio. Corpus chr̃i cibus eſt grandiũ. Pueri aũt nõdũ ſũt
grandes in fide:ergo nõ debet eis dari corp⁹ chr̃i. Eſt aũt tẽpus idoneũ ad de
uote cõmunicandũ circa vndecimũ vel duodecimũ annũ ſi appareãt ſigna de
uotiõis:⁊ ſciãt diſcernere panẽ materialẽ a ſacramẽtali. Vñ ſctũs Tho.in.iiij
li.ſen.di.ix.vbi querit. Vtrũ pueris ſit dandũ corp⁹ chr̃i:dr̃ ſic. Pueris carẽti-
bus vſu rõnis q̃ nõ p̃nt diſtinguere inter cibũ ſp̃ũalẽ ⁊ corꝑalẽ nõ debet eucha
riſtia dari:q̃uis q̃dã greci ꝯtrariũ teneãt:irrationabilit̃ aũt:q̃ ad euchariſtie
ſumptionẽ exigit̃ actualis deuotio quã tales pueri habere nõ poſſunt. Pueris
aũt iam incipiẽtib⁊ habere diſcretionẽ etiã ante perfectã etatẽ:puta cũ ſint de
cem vel vndecim annoꝝ:aut circa hoc tẽpus poteſt dari:ſi in eis ſigna diſcre-
tionis appareãt ⁊ deuotionis. Hec Thomas. Sed querit̃ vtrũ ille ſatiſfa-
ciat huic p̃cepto q̃ cõmunicat feria quinta in cena dñi vel in ſabbato ſancto:vt̃
alia die infra annũ. Pro reſponſione nota ꝙ dñs Antoninus archiep̃s Florẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tinus ordinis p̄dicatoꝝ: q̄ fuit vir tā in diuinis ſcripturis ꝙ̄ ſecularibꝫ litteris
eruditiſſimꝰ: tam vita ꝙ̄ opinione famoſiſſimꝰ ac ſctiſſimus canoniſta ſummꝰ
nec nō dubioꝝ acutiſſimꝰ īterp̄tes. Hic ſup̲ dicta queſtiōe cū m̄lta in diuerſis
locis ſumme ſue dixerit. Tandē in q̄ſtiōibꝫ ad fratrē Dn̄icū de cathalonia ſic
reſoluit hūc caſum dicēs. Cū iſtud p̄ceptū eccl̄ie determinet diē ſcꝫ paſche: id ē
dn̄ice reſurrectiōis ſm doctores ſolēnes theologos ꝛ canoniſtas ſup̲ illō. Oīs
vtriuſqꝫ. de pe. ꝛ re. anticipare nō licet: nec etiā ꝓlōgare tēpus: niſi de cōſilio
ꝯfeſſoris ꝑ aliq̄s dies vel hebdomadā cōmunio differat. Veꝝ q꞉ illi tres dies
q̄ ad officiū ſuū ꝓ vno cōputant nō facerē vim nec cōdemnarē q̄ .ij. vel .iij. feria
poſt diē reſurrectiōis cōmunionē ipam reciperet. Simplices etiā q̄ ꝛ doctria
ſuoꝝ p̄latoꝝ vel p̄dicatoꝝ vel cōfeſſoꝝ q̄ periti in hoc eſtimant. in cena dn̄i vel
ſabbato ſctō vel in paraſceue hoc facerēt nō cōdemnarē de mortali: ꝙuis mi-
hi diſpliceat talis opinio. Et m̄lto magꝫ hoc in ꝓpl̄is ſeminare ꝑſuaderē ꝯtrū
ꝛ p̄dicarē q̄ ad fiēda. Audiui tn̄ a fidedignis dn̄m Eugeniū nō facere difficul
tatē ſup̲ his q̄ſitus. Etiā in anticipādo infra hebdomadā ſanctā ſumēdo. Et
ſic facilꝰ pōt in hoc trāſiri: cū ſm iura eiꝰ ſit interp̄tari cuiꝰ eſt cōdere: ꝛ m̄lto
magis diſpēſare. Hec Archiep̄s. Sed ꝙ aliq̄ vel alique ante diē reſurrecti
onis dn̄i recipiāt ſacrā cōmunionē: vt q̄ſi liberiꝰ liceat eis vacare ornatibꝫ: tri-
pudijs: ludis: pompis: laſciuijs in feſto reſurrectionis. hoc eſt cōtra intentionē
eccl̄ie q̄ vult fideles ſuos illa die p̄ ceteris vacare deuotioni. Dies aūt p̄ceden
tes feſtū reſurrectiōis ſunt magis inductiui ad deuotionē ex ipſis officijs que
maxime requirit in acceſſu ad ſacramentū.

De ſexto precepto eccl̄ie.

s Extū p̄ceptū eccl̄ie eſt de ſolutiōe decimaꝝ. Noīe aūt decime intelligit — Nota de
decima pars oīm fructuū q̄s quis recolligit in terris ſuis: de q̄bꝫ p̄cipit — decimis.
Leuit. xxvij. ca. ſic. Oēs decime terre ſiue de pomis arboꝝ: ſiue de fru-
gibꝫ: dn̄i ſunt ꝛ illi ſctificant. Ideo ſctūs Tho. in .ij. .ij. q. lxxxvij. ar. j. dicit ꝙ de
cime in veteri lege dabant ad ſuſtentationē miniſtroꝝ dei. Vn̄ Malach. iij. c.
dr̄. Inferte oēm decimā in horreū meū vt ſit cibꝫ ī domo mea: ꝛ ꝓbate me ſup̲
hoc dr̄ dn̄s. Nā ratio naturalis dictat vt illis q̄ diuino cultui miniſtrabāt ꝓ to
tius ꝓpl̄i ſalute: ſpē ꝓpl̄us neceſſaria victus miniſtraret: ſicut ꝛ his q̄ cōi vtilita
ti iuigilāt. ſ. p̄ncipibꝫ ꝛ militibꝫ: ꝛ alijs hmōi ſtipēdia victꝰ debeant a ꝓplo. Vn̄
ꝛ ap̄ls hoc approbat .j. ad Coꝝ. ix. c. ꝑ humanas ꝯſuetudies dicēs. Quis mili
tat ſuis ſtipēdijs vnq̄. Quis plātat vineā ꝛ ō fructu eiꝰ nō edit. Quis paſcit
gregē ꝛ de lacte gregis nō mādućat? Et infra Paulꝰ ſubiūgit. Neſcitis qm̄ q̄
in ſacrario operant q̄ de ſacrario ſunt edūt? Et q̄ altario deſeruiūt/ cū altario — In noua
participāt. Hec Paulꝰ. Et Luc. x. ca. Dignꝰ eſt operarius mercede ſua. Idcir — lege decie
co determiatio decime partꝫ ſoluēde tp̄e noue legis inſtituta eſt auctoritate ec — iſtitute ſt
cleſie: q꞉ vt dr̄ ſ. Tho. in .ij. q̄dlibet. ar. viij. In toto corꝑe noui teſtamēti nō ap — ab eccl̄ia
paret aliq̄d p̄ceptū datū de decimis ſoluēdis: in doctria dico euāgelica ꝛ ap̄l̄i
ca. Qō em̄ dr̄ Mat. xxiij. de ſolutione decimaꝝ: hec oportuit facere ꝛ illa non
omittere. Et qō dicit phariſeus Lu. xviij. ca. Decimas do oīm q̄ poſſideo: ma
gis videnť ad ſtatū veteris teſtamēti ꝑtinere ꝙ̄ obſeruātie noui teſtamēti for
mā imponere. Rō aūt huiꝰ inſtitutiōis facte ab eccl̄ia aſſignat a ſctō Tho. in
ij. ij. q. ꝛ ar. vbi ſup̄ ſic. Nā ꝓpl̄s noue legis nō minꝰ debet exhibere miſtris no-
ui teſtamēti ꝙ̄ ꝓpl̄s veteris teſtamēti cōferret miſtris veterꝫ legis. Cū tamen
ꝓpl̄us noue legis ad maiora obligeť: ſm illud Mat. v. ca. Niſi abundauerit iu
ſticia veſtra plus ꝙ̄ ſcribaꝝ ꝛ phariſeoꝝ nō intrabitis in regnū celoꝝ. Etiā cū
nobiliores ſint miniſtri noui teſtamēti ac maioris dignitatis ꝙ̄ miniſtri vete
ris teſtamēti: vt probat Apoſtolus .ij. ad Corinth. iij. Ideo ad ſolutionē deci-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN